

Epopeja o brezdelnežu

Aleš Čar: *Pasji tango*, Beletrina, Ljubljana 2000

Žal moram biti oseben. V teh krajih, seveda hočem reči v tukajšnji revialistiki in kritiki, objavljeni v časnikih, velja med "insiderji" nanapisano pravilo, da vzameš v branje katero koli knjigo, ki se ti jo urednik pač odloči nameniti ali pa ti izvod razmeroma neosebno kar pošlje po pošti v prebavljanje, se reče v oceno. Recenziranje je – pa naj si že kdor koli misli kaj svojega – zmeraj zadeva, ki sproža dokaj mešane generacijske, svetovno-nazorske in sploh vsakršne reakcije, no, vsaj morala bi jih, če ima ustrezno kondicijo, torej ni kaj posebej kratkočasnega ampak breme, ki te poskuša bremeniti kar se da dolgo časa. Gre pač za to, da ob besedilu, kot pravijo, daš od sebe vse tisto, kar premoreš, knjige se po pravilu ali iz časti kritika lotiš nedolžno in bogaboječe, in ko po branju razmišljaš in se ti ob kateri porodijo morda preveč zoprne misli, zapišeš to ali ono hudo besedo, ali pa – nasprotno – v knjigi najdeš sebe, vsaj nekakšno približnost? (redkost!), čas?, izziv, vsekakor nekaj, kar je nonšalantno premočrtno branje "zmotilo" in ga naredilo drugačnega, izjemnega. Tvoje poročilo potem govori o tem. Se pa žal pogosto zgodi, da se zgodi trk: nerazumevanje avtorjevega namena, preprosta nekompatibilnost ali pa enostavno piščeva cenenost, ki ti ne da, da ne bi morebitnih drugih bralcev opozoril na to in ono v slabi knjigi. To je to. Nekatere knjige so dobre, nekatere slabe. In tu se ne da kaj prida

postoriti, gre za temeljni vtis, ki ga hočeš sporočiti še drugim. Za to majhno občestvo gre. Za dostojnost.

Zakaj tako dolg zagovor ob branju romana Aleša Čara *Pasji tango*? Ker se mi je nekaj po polovici prebranega besedilo enostavno začelo zdeti vse slabše. Na prvi pogled ni z njim pravzaprav nič narobe, avtor se je domislil učinkovite kompozicijske tehnike, slogovno je besedilo čisto O. K., vseeno pa me je vse od začetka branja preganjal občutek, da nekaj manjka. Še bolje, da je vsega preveč. Recimo – naj ne zveni moralizatorsko – distan-ce. *Pasji tango* je na prvo žogo pisana epopeja o brezdelnežu, ki se ukvarja sam s sabo kot pubertetnica in se peča s takim bitjem primernimi premisleki in lamentacijami. Lagodni "auteur", ki obvlada seveda zgolj svoje perspektive in se gre čisti solipsizem, začinjen z velikim hotenjem po malce glamourja, ne preveč, čisto malo, toliko, da smo različni in fini in se imamo, kampak, fajn. V vsakem primeru pa smo ciniki po poklicu, nergači, ki jim ni nikdar ničesar dovolj. Je imel Aleš Čar morda skrivno ambicijo, napisati podalpskega, no, hudo provincialnega Breta Eastona Ellisa? Odštejte denar. Svet *Pasjega tanga*, podkleten s tabletami, alkoholom, travico, egotrip izbranca, ki ima o sebi brezprizivno visoko mnenje in cinično opazuje svet okrog sebe, skratka zelo kritični *bon vivant*, je obupno banalen in dolgočasen. Pravzaprav sterilan. In tu se ne da pomagati. Samo: ne prepričajte me, da je to vrhunska literatura. Ker ni.

Igor Bratož